

A Fővárosi Ítéltábla

2.Kf.27.066/2006/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület (Budapest) felperesnek a Gazdasági Versenyhivatal (hivatkozási szám: Vj-37/2002.) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2005. évi október hó 27: napján kelt 7.K.34.330/2004/6. számú ítélete ellen a felperes által 7. sorszám alatt előterjesztett és 9. sorszám alatt indokolt fellebbezés folytán az alulírott napon - tárgyaláson- kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (azaz tízezer) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a felperes keresetét elutasította. Az irányadó tényállás szerint az alperes a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 67. §-ának (1) bekezdése, illetve 70. §-a alapján versenyfelügyeleti eljárást indított a Fibernet Kommunikációs Rt. ellen (a továbbiakban: Fibernet Rt.), mert lakossági bejelentésekből észlelte, hogy a szolgáltató a működési területén 2001. január és 2002. február közötti időszakban az inflációt meghaladó mértékű jelentős díjemelést hajtott végre, amivel valószínűsíthetően megsértette a Tpv.: 21. §-ának a) pontjában megfogalmazott gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalmát. Az eljárás megindítását követően újabb bejelentések érkeztek, amelyek alapján a hatóság a vizsgálatot további működési területekre is kiterjesztette.

A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a Fibernet Rt: mintegy 120.000 előfizetőnek nyújt kábeltelevíziós műsorelosztó szolgáltatást, amellyel összefüggésben díjait 2001. január 1-től több lépcsőben emelte, ugyanakkor a 2002. évi díjemelésben jelentős szerepet játszott az is, hogy műsorkínálatába felvette a viszonylag magas műsorköltségű Sport 1. csatornát. A programcsomag bővítését megelőzően az igények megismerése érdekében a Fibernet Rt. felmérést kezdeményezett, amelyben a várható költségnövekedés feltüntetésével arra várt választ, hogy a megjelölt csatornák közül melyik iránt van nagyobb érdeklődés, amelyre azonban csak az előfizetők kis hányada küldte vissza válaszáat. A 2002. év során végrehajtott díjemelések révén a Fibernet Rt. a műsorköltséggel csökkentett nettó díjait átlagosan 30%-kal emelte.

A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként a 2003. június 04. napján kelt Vj-37/2002/78. számú határozatával az alperes az eljárást megszüntette, és

megállapította, hogy a Fibernet Rt. 2002. évi díjai összességében nem minősülnek túlzottan magasnak. A határozat indokolása szerint az eljárás alá vont mérlegét a nem indokolt költségekkel korrigálni kell, amely a nyereséget növelő tételként jelenik meg. A vizsgálat során olyan költségelemeket nem azonosítottak, amelyek a korrigálásra okot adtak, így a Fibernet Rt. mérleg szerinti adataiból kiindulva az infláción felüli, több mint 20 %-os díjemelés a gazdálkodó 2001. évi nettó árbevételével arányos, indokolt költségeket tükröző vesztesége (ellentétele).

Az alperes határozata ellen a felperes mint a fogyasztói érdekek képviselőjét ellátó kiemelkedően közhasznú társadalmi szervezet, illetőleg H.J.-né, a Fibernet Rt. által nyújtott szolgáltatás előfizetője keresetlevelet nyújtottak be a bírósághoz. H. J.-né mint magánszemély saját előfizetésének díjemelését sérelmezte.

Az alperes a határozatában foglaltak fenntartásával a felperések keresetének elutasítását indítványozta: Kiemelte, hogy az eljárás tárgyát az képezte, hogy az emelt díj a költségek felett túlzott mértékű nyereséget tartalmaz-e, mely körben a vizsgálatot lefolytatta és megállapította, hogy a Tpv. 21.§-ába ütköző jogsértő magatartás nem valósult meg a Fibernet Rt. részéről.

Az elsőfokú bíróság a 2004. január 29. napján kelt 7.K.32.022/2003/9. számú ítéletével a felperések keresetét elutasította. Az ítélet indokolása szerint a felperéseknek azt kellett volna bizonyítani a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 164. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel, hogy a közigazgatási iratokból, vagy más, a felek részéről a bíróság elé terjesztett bizonyítékból megállapítható-e, hogy a Fibernet Rt. gazdálkodása során elszámolt költsége egy része nem volt indokolt. Ilyen

bizonyítást sikerrel nem kezdeményeztek. Az ítélet ellen az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület felperes élt fellebbezéssel.

A Fővárosi Ítéltábla a 2004. november 3. napján kelt 2.Kf.27.059/2004/6. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem érintett rendelkezéseit nem érintette, fellebbezett - a felperesre (a megelőző eljárásban I. r. felperesre) vonatkozó - rendelkezéseit hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot ebben a körben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A részítélet iránymutatása szerint a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a hivatalból indult versenyfelügyeleti eljárásban meghozott határozat bírósági felülvizsgálata keretében a felperes mint érdekvédelmi szervezet milyen törvényes érdekeltséggel rendelkezik, igényérvényesítési jogosultsága fenn áll-e.

A megismételt eljárásban a felperes állította, hogy a fogyasztók széles körének védelmét ellátó kiemelkedően közhasznú szervezetként elsődleges célja a fogyasztói érdekképviselés, melynek keretében bírósági eljárások kezdeményezésére jogosult. A közvetlen jogi érdekeltséget számára e feladat ellátása biztosítja.

Az alperes a megismételt eljárásban nyilatkozatot nem tett.

Az elsőfokú bíróság 6. sorszámú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a felperesnek van perindítási jogosultsága, mert őt az alperes bejelentőként elismerte. Rögzítette, hogy a bejelentő Tpv. szerinti fogalma megegyezik az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (a továbbiakban: Áe.) 3. §-ának (4) bekezdésében szabályozott ügyfélfogalommal, mélyhez képest a Tpv. szerinti ügyfél fogalom szűkebb. Álláspontja az volt, hogy felperes bejelentői státuszát az alperes a

hivatalból indult eljárásban elismerte, ezt a jogi helyzetét nem vitatta, így perindítási jogosultsággal bír a felperes. A perindítási jogosultságon túlmenően vizsgálta az elsőfokú bíróság a felperes keresetőségi jogát is. Indokolása szerint a felperesnek keresetőségi joga nincs, mert rá nézve a támadott határozat jogot és kötelezettséget nem állapított meg, ugyanakkor a felperest kifejezett törvényi rendelkezés sem hatalmazta fel a közigazgatási per megindítására. Közvetlen érdekeltisége hiányában a felperes keresetőségi joga nem volt megállapítható.

A felperes fellebbezésében az ítélet indokolását ellentmondásosnak találta ügyféli helyzetének megítélésében. Állította, hogy a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Fgytv.) 39. §-ának (1) bekezdése megadja számára a perindításra a törvényi felhatalmazást. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a törvényes érdek fennállását és nem értékelte, hogy a Fibernet Rt. elleni eljárás megszüntetésével új jogi lehetőséget kell keresnie a törvény által biztosított jogok védelmére.

Az alperes nem tett észrevételt a fellebbezésre.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 256/A.§-ának (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló peradatok alapján okszerű következtetésre jutott; jogi okfejtésével a Fővárosi Ítéltábla - az alábbi pontosítással - egyetértett. A felperes fellebbezésében felhozott érvek nem alkalmasak az elsőfokú ítélet megváltoztatására.

A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.059/2004/6. számú döntésében a Tpvt: 67. §-ának (1) bekezdésére utalva rámutatott arra, hogy versenyügyben az alperesi eljárások hivatalból, vagy kérelemre induló eljárások. A kérelemre indult eljárások körét a Tpvt. 67.§-ának (2) bekezdése tételesen rögzíti. A perbeli esetben az alperes hivatalból folytatott le versenyfelügyeleti eljárást (bejelentés alapján).

A versenyfelügyeleti eljárás ügyfélnek fogalmát a Tpvt. 52. §-a határozza meg akként, hogy ügyfél az, akivel szemben hivatalból indult meg az eljárás, illetve a kérelmező (68. §), továbbá az, akire a kérelem vonatkozik. Az Áe. 3. §-ának (6) bekezdés h) pontja alapján a tisztességtelen piaci magatartás tilalmáról és a versenykorlátozásról szóló törvény hatálya alá tartozó ügyekben akkor kell alkalmazni az Áe. szabályait, ha jogszabály másként nem rendelkezik. A Tpvt. 52.§-ában meghatározott ügyfél fogalom mellett tehát nem vehető figyelembe az Áe. 3.§-ának (4) bekezdése rendelkezése az ügyféli minőség tekintetében. Kizárja ezt a Tpvt. 44.§-a is, mely szerint a versenyfelügyeleti eljárásra - eltérő rendelkezés hiányában - az Áe. 3. §-ának (4) - az ügyfél meghatározására vonatkozó - bekezdése nem alkalmazható.

Versenyügyben az alperesi hivatalbóli eljárások vagy a vizsgáló észlelése, vagy bejelentés alapján indulnak: A Tpvt. 69. §-ának /1/ bekezdése értelmében a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozó, e törvénybe ütköző magatartás észlelése esetén a Gazdasági Versenyhivatalhoz címzett bejelentéssel élhet az, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy érinti. A bejelentőt nem illetik meg az ügyfél jogai, és nem terhelik annak kötelességei. A bejelentő tehát a versenyfelügyeleti eljárásban nem ügyfél.

Mindezek folytán a perben felülvizsgált versenyügyben ügyfél a vizsgálat alá vont Fibernet Rt. volt, a felperes pedig bejelentő volt.

A Tptv. 70. §-ának (1) bekezdése alapján a vizsgáló abban az esetben rendeli el a vizsgálatot, ha a közérdek védelme az eljárás lefolytatását szükségessé teszi. A közérdek, és nem a magánérdek védelme esetén elrendelt vizsgálatról való rendelkezés összefügg a Tptv. bejelentőt ügyfélnek nem minősítő rendelkezésével. A vizsgálat befejezésekor a vizsgáló jelentést készít, amelynek alapján az eljáró versenytanács a Tptv. 72. §-ának (1) bekezdése alapján vagy megszünteti az eljárást, vagy (ha indokoltnak tartja) további vizsgálatot rendel még el, végül határozatában ideiglenes intézkedéssel megtilthatja a törvény rendelkezéseibe ütköző magatartás további folytatását, illetve elrendelheti a törvénybe ütköző állapot megszüntetését. Az alperes határozatában az eljárás megszüntetéséről is rendelkezett, amely a Tptv. 77. §-ának (1) bekezdés j) pontja alapján érdemi döntésnek minősül.

A bejelentő számára a Tptv. 69. §-ának (7) bekezdése abban az esetben biztosít - nemperes eljárás keretében - külön jogorvoslatot, ha az alperes a bejelentés beérkezésétől számított 60 napon belül úgy határoz, hogy a vizsgálat megindítása nem indokolt.

Az ügy érdemében hozott határozat elleni jogorvoslat formája a bírósági felülvizsgálat. A Tptv. 83. §-ának (1) bekezdése értelmében az ügy érdemében hozott határozat felülvizsgálata - ideértve annak kiegészítését és a rendelkező részt érintő kijavítását is - a kézbesítésétől számított harminc napon belül keresettel kérhető a bíróságtól. A 84. § szerint az eljáró versenytanács érdemi határozata ellen benyújtott kereset alapján indult bírósági eljárás során - a 83. §-ban meghatározott eltérésekkel - a Pp. XX. fejezete az irányadó.

A közigazgatási bíráskodás kiterjesztéséről szóló 1991. évi XXVI. törvénnyel módosított Áe. 72. §-ának (1) bekezdése, illetőleg a Pp. 327. §-ának (1)

bekezdése értelmében az államigazgatási hatósági (közigazgatási) ügy érdemében hozott határozat bírósági felülvizsgálatát az ügyfél, illetőleg a törvényes érdekeiben sérelmet szenvedett fél kérheti, azaz perindításra az jogosult, akinek jogát vagy törvényes érdekét az eljárás alapjául szolgáló ügy érinti. A Tpv. 44. §-a szerint azonban a versenyfelügyeleti eljárásban az Áe. 72. §-ának rendelkezései sem alkalmazhatók, ezért a Tpv. 83. §-ának (1) bekezdése szerinti perindítás során a Pp. 327. §-ának (1) bekezdése alapján kell vizsgálni azt, hogy a keresettel élő felperest a perindítás jogosultsága megilleti, vagy sem.

A bíróságnak minden esetben vizsgálnia kell a közigazgatási eljárásban ügyfélként részt vett, avagy részt nem vett fél perindítási jogosultságát, illetve azt, hogy a fél a keresetben megjelölt jogszabálysértés vonatkozásában kereshetőségi joggal rendelkezik-e. A Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának KK. 32. számú állásfoglalásában adott iránymutatás szerint a közigazgatási határozat felülvizsgálatát kérő felperes törvényes érdekeltiségének hiánya miatt, ha az már a keresetlevél alapján megállapítható, a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül kell elutasítani. Ha azonban a felperes igényérvényesítési jogosultsága, kereshetőségi joga vitás, ebben az esetben a bíróságnak ítélettel kell döntenie a kereseti kérelem tárgyában.

A perbeli esetben a felperes a közigazgatási eljárásban nem volt ügyfél, a bejelentő státuszához igazodóan őt az ügyfél jogai nem illették és kötelezettségei sem terheltek. A felperes mint bejelentő a Pp. 327. §-ának (1) bekezdése alapján - jogi érintettsége okán - lehetett a per megindítására jogosult.

A perindítási jogosultság a közigazgatási perben azt jelenti, hogy a fél jogképességgel rendelkezik, és ha az ügy jogát vagy törvényes érdekét közvetlenül érinti - függetlenül attól, hogy a keresetet benyújtó fél a

közigazgatási eljárásban ügyfél volt-e, illetőleg a határozat rá tartalmaz-e rendelkezést vagy sem -, közigazgatási pert indíthat. A Legfelsőbb Bíróság Kfv. IV.37.176/2004/5. számú eseti döntésében kimunkálta, hogy a keresetösségi; igényérvényesítési jogot megalapozó érdekeltségnek közvetlennek kell lennie.

A felperes közvetlen jogi érdekeltségét azzal indokolta; hogy érdekvédelmi szervezetként számára a Fgytv. 39. §-ának (1) bekezdése a fogyasztók széles körét érintő jogszabálysértés esetén peres eljárás kezdeményezésére ad felhatalmazást, melyet a közigazgatási per kezdeményezésére való jogosultságként is értelmezni kell. Fellebbezésében kiegészítésként azzal érvelt, hogy az eljárás megszüntetése azt jelenti, hogy más jogi lehetőségek után kell néznie a fogyasztói érdekek érvényesítése érdekében. A felperes egyéb okokat a jogi érdekeltsége körében nem hozott fel.

Téves a felperes azon hivatkozása, hogy a Fgytv. jelölt rendelkezése feljogosítja közigazgatási per indítására. A hivatkozott jogszabályi rendelkezés helyes értelmezése szerint a fogyasztói érdekek képviselőjét ellátó társadalmi szervezet, több más szervezet mellett, az ellen indíthat - pert, akinek a jogszabályba ütköző magatartása, tevékenysége a fogyasztók széles körét érinti vagy jelentős nagyságú hátrányt okoz. A törvényi felhatalmazás alapján kezdeményezett peres eljárásban a szolgáltató gazdasági társaság, egyéb jogi személy az alperes, nem pedig a közigazgatási hatósági feladatokat ellátó szerv. A Fgytv. rendelkezése nyilvánvalóan és kizárólag polgári peres eljárás kezdeményezését teszi lehetővé. A Fgytv. 39. §-ának (2) bekezdésében a keresetlevél előterjesztésére biztosított egy éves határidő is alapvetően különbözik a közigazgatási határozat felülvizsgálatára megállapított harmincnapos keresetindítási határidőtől. Mindezek alapján a felperes által megfogalmazott kiterjesztő értelmezés nem vezethető le a jogszabályból, így a

felperes olyan törvényi rendelkezést megjelölni nem tudott, amely közigazgatási perbeli keresetösségi jogát igazolná.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a felperes érdekvédelmi feladatának ellátása során közvetlen kapcsolatban a szolgáltatóval nem áll, ez pedig a perbeli esetben azt eredményezi, hogy a szolgáltató díjmelése rá közvetlen hatással nincs. Ennek megfelelően az árképzéssel kapcsolatos panaszt elbíráló alperesi döntés, valamint annak megállapítása, hogy a szolgáltató gazdasági erőfölényével nem élt vissza, a felperes számára közvetlen érdeksérelemet nem okoz. Az pedig az érdeksérelem körébe nem tartozik, hogy a felperes csak a jogszabály szerinti módon, és nem elképzelései szerint tudja érdekvédelmi feladatát ellátni.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a másodfokú bíróság kiemeli, hogy a felperes feladata annak pontos meghatározása, hogy mire alapítja a közvetlen jogi érintettségét. Az elsőfokú bíróság a felperes által megjelölteket vizsgálta és megállapította, hogy azok a keresetösségi jog fennálltát nem alapozzák meg. Mindezek alapján a felperes alappal nem hivatkozhat arra, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálódott teljes körűen. Az elsőfokú bíróság a felperes által felsorakoztatott érveket számba vette, értékelte, eljárása jogszerű volt.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. §-ának (1) bekezdés d) pontja alapján a felperes személyes illetékmentes, így a fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli. Az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségeinek a megfizetésére a pervesztes felperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a másodfokú bíróság.

Budapest, 2006. év november hónap 9. napján